

Recycling draagt wel degelijk bij aan realisatie doelstellingen 'Schoon en Zuinig'

Bij het aantreden van het Kabinet Balkenende IV is de intentie uitgesproken om van Nederland een van de schoonste en zuinigste energielanden van Europa te maken. Het in 2007 gelanceerde werkprogramma 'Schoon en Zuinig' beschrijft de ambities voor onder andere energiebesparing, duurzame energie en reductie van CO₂ en andere broeikasgassen. Een tussentijdse verkenning wijst uit dat het uitgezette beleid niet toereikend is om de ambitieuze doelen te realiseren. In 2010 zal aanvullend beleid nieuwe impulsen uitlokken. Opvallend is dat in deze verkenning het effect van recycling niet expliciet wordt genoemd.

Nederland wil internationaal het goede voorbeeld geven. De doelen zijn dan ook ambitieus. Zo moet in vergelijking met 1990 de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met 30% zijn verminderd en het tempo van energiebesparing zijn verdubbeld tot twee procent per jaar. Daarnaast moet het aandeel duurzame energie in 2020 van drie procent in 2007 toenemen zijn tot 20% van het totale energieverbruik.

Of Nederland met de vorderingen op de goede weg zit, monitoren instanties als ECN, SenterNovem, het Planbureau voor de Leefomgeving en adviesbureau Ordina.

Scope ECN

De scope van ECN richt zich met name op energie en het terugdringen van CO₂-emissies. "Hoewel recycling een belangrijke bedrage levert aan besparing en het aanwenden van duurzame energie, wordt deze insteek noch in de strategieën noch in de monitoringsrapportages met zoveel woorden genoemd. "Van een gemiste kans is zeker geen sprake," zegt Ton van Dril, groepsleider nationale energie- en emissiestrategie bij ECN in Petten. "De recyclingbijdragen werken in allerlei sectoren en op verschillende niveaus door in de cijfers.

Daarom is het ingewikkeld om al deze effecten expliciet met één getal te benoemen. Recycling is een aspect dat we als wetenschappelijk onderzoeksinstituut zeker niet buiten beschouwing kunnen laten." is Van Dril van mening.

Bijdrage

Ieder willekeurig bedrijf is vandaag de dag wel bezig met energiebesparing en recycling. Van wet- en regelgeving gaat een sturende werking uit, maar ook initiatieven als maatschappelijk verantwoord ondernemen dragen daartoe bij. Aan de hand van een aantal voorbeelden maakt Van Dril duidelijk hoe hergebruik van materialen of afval een bijdrage levert aan de realisatie van de doelstellingen van 'Schoon en Zuinig'. "Neem bijvoorbeeld een bedrijf als ENCI. De cementindustrie staat te boek als een energie intensieve sector. Juist daar zal het inzetten van secundaire brandstoffen of duurzame energie effect sorteren. Een ander voorbeeld, waarmee

KLM recent in het nieuws kwam, is het vergisten of verbranden van agro-residu. De daarmee opgewekte elektriciteit is direct in mindering te brengen op het reguliere energieverbruik van de luchtvaartmaatschappij. De veevoederindustrie zal echter minder gelukkig zijn met dit initiatief. Zij zien ongetwijfeld het agro-residu liever eerst nog een reis door de maag van een varken maken. Daarmee wil ik aangeven dat het maken van keuzes, tegelijkertijd dilemma's kan oproepen. Mogelijk zou KLM het agro-residu en het plastic wegwerpser vies en –bestek beter eerst kunnen scheiden" zegt Van Dril.

Aanvullend beleid

Op verzoek van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu hebben het Planbureau voor de Leefomgeving en ECN verkend in hoeverre de doelen voor 2020 met het nu uitgezette beleid binnen bereik zullen komen. Uit het op 29 april 2009 uitgebrachte rapport 'Verkenning Schoon en Zuinig' blijkt dat het beleid welis-

waar effect sorteert, maar dat de gestelde doelen daarmee nog niet worden gehaald. Daarvoor zijn aanvullende, mogelijk meer verplichtende beleidsinstrumenten nodig. Van Dril: "Het Kabinet beraadt zich momenteel op te nemen stappen. Naar verwachting zal daar komend voorjaar meer duidelijkheid over komen."

Ondertussen is ECN ook gestart met het maken van een nieuwe raming op basis van ongewijzigd beleid. De verwachte uitkomsten zullen nog meer druk op het Kabinet uitoefenen.

Met name in de gebouwde omgeving zal er een schepje bovenop moeten worden gelegd. Een belangrijke bijdrage zou ook van de energie intensieve industrie kunnen komen. Daarvoor is inmiddels een convenant in de maak, die ook ruimte biedt voor zogenaamde verbredingsthema's.

Mondiale beeld

Van Dril: "Bij die zogenaamde verbredingsthema's komt recycling wat manifest in beeld. Als in ons land bijvoor-

beeld meer aluminium ingezameld en hergebruikt wordt, beperkt dat de noodzaak elders in de wereld bauxiet te winnen en te verwerken tot aluminium. Een proces dat aanmerkelijk meer energie vergt dan het smelten van aluminiumschroot. Ook met hergebruik van verpakkingsmaterialen of het aanwenden van gemalen beton als vervanger van cement valt winst te boeken. Het meest simpele voorbeeld is wellicht het niet langer printen van emails. Dat spaart niet alleen energie, maar ook papier! En zo zijn er nog tal van voorbeelden te noemen waar je elders op de wereld uitstoot voorkomt. Kortom: het gaat om het mondiale beeld."